

ระบบพวกพ้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองไทย

Cronyism and Political Economy in Thailand

รัตพงษ์ สอนสุภาพ

วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต ถนนพหลโยธิน ตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

E-mail: rsonsuphap@yahoo.com

บทคัดย่อ

ระบบพวกพ้องมีคุณลักษณะพิเศษและมีพัฒนาการอย่างมีนัยสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจการเมืองไทย ดังนี้ ระหว่าง พ.ศ. 2500-2516 เป็นช่วงที่ทุนนิยมพวกพ้องเกิดขึ้น โดยมีข้าราชการระดับสูง ทั้งผู้นำกองทัพ นายตำรวจระดับสูงเข้าไปมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยข้าราชการ (Bureaucratic crony capitalism) ระหว่าง พ.ศ. 2517-2543 เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองหลังการสิ้นสุดการปกครองของรัฐบาลทหาร พ.ศ. 2516 ด้วยสภาพแวดล้อมการเมืองใหม่ที่เป็นประชาธิปไตยแบบเลือกตั้งได้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กลุ่มทุนการเมืองท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เติบโต ขณะที่กลุ่มทุนผูกขาดในเมืองยังคงได้รับผลประโยชน์จากเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยนายทุน (Capitalist crony capitalism) ระหว่าง พ.ศ. 2544-2549 เป็นช่วงที่มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งโดยมีพรรคไทยรักไทยเป็น แกนนำจัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมืองดังกล่าวเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มทุนผูกขาดจากการสัมปทานจากรัฐ ด้วยเงื่อนไขหลายประการของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กลุ่มนายทุนผูกขาดจำนวนมากผันตนเองมาเป็นนักการเมืองโดยตรง จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยนายทุนผูกขาด (Monopoly crony capitalism) ดังนั้นทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยจึงเป็นกลุ่มทุนที่ก่อให้เกิดปัญหา ก่อให้เกิดการทุจริตและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมโดยรวมมาตลอด รวมทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมหลักการและจิตสำนึกต่อระบบธรรมาภิบาลของประเทศไทยอีกด้วย

คำสำคัญ: ระบบพวกพ้อง ประเทศไทย โครงสร้าง เศรษฐกิจการเมือง

Abstract

Cronyism in Thailand had developed during 3 crucial periods. The first period was from 1975 to 1973. The crony capitalism in this period consisted of high-ranking army and police officers. These government officers had common economic interests with capitalists via the direct and indirect investments in production. The type of crony capitalism found in the first period was known as "Bureaucratic Crony Capitalism". The second period (1974–2000) had started from the end of the military government in 1973 that led to a tremendous transition in economics and

politics. In politics, business group had increasing bargaining power. On the contrary, this new political environment via the development of democratic process brought a chance for local politicians in the region. Therefore, the type of crony capitalism found in the second period was known as “Capitalist Crony Capitalism”. In the third period (2001–2006), an elected government led by Thai Rak Thai party under the 1997 Constitution consisted of the monopoly capital groups dominated by leader of Thai Rak Thai party. This formation brought monopoly capitalists directly into politics as members of the Parliament. Therefore, the government/capitalist in this period had 2 characteristics. First, the government was the representative of monopoly capital which protected capitalists’ benefits. Second, the crony capitalists constructed big capitalist government which had expanded roles. They used money politics as an instrument to monopolize their political and state power. The result of the study showed that crony capitalists in this period used 2 important means to pursue their economic profits; 1) seeking economic rent by holding government’s concessions 2) using the power of government via obtaining benefits from conflict of interests. As a result, this type of crony capitalism was known as “Monopoly Crony Capitalism”. In summary, crony capitalism in Thailand creates crucial problems, particularly corruption. In addition, it is an obstacle to economic, political and social developments. Moreover, it impedes the awareness of good governance in Thailand.

Keywords: cronyism, Thailand, structure, political economy

1. บทนำ

ทุนนิยมพวกพ้อง (crony capitalism) เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับทุนหรือรัฐบาลกับนักธุรกิจที่ใกล้ชิดกันมาก จนกลายเป็นพวกพ้องกัน (cronyism) ทั้งนี้ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ อาจจะอยู่ในรูปที่เป็นทางการ เช่น สถาบัน กลุ่ม หรือ องค์กร และความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ เช่น ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ เช่น การศึกษาของ โยชิฮาระ (Yoshihara, 1988) ซูเอชิโร (Suehiro, 1989) กัทรีและคณะ (Khatri et al., 2003) และโกเมซ (Gomez, 2002) จนสามารถใช้อำนาจรัฐและอำนาจทุนร่วมกันไปแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการเมือง (Khan and Formosa, 2002; Mazumdar, 2008) ทุนนิยมพวกพ้อง มีความต้องการให้รัฐเข้าไปแทรกแซงและจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจ แทนการจัดสรรโดยกลไก

ตลาด ด้วยความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดเป็นพวกพ้องกันนั้น ทำให้กลุ่มทุนพวกพ้องได้รับผลประโยชน์จากการจัดสรรทรัพยากรก่อนทุนกลุ่มอื่นๆ อาทิ การได้รับสัมปทาน ใบอนุญาต และสิทธิพิเศษต่างๆ เพื่อเข้าไปผูกขาดหรือกึ่งผูกขาดในกิจการเหล่านั้น เมื่อได้ธุรกิจมาแล้ว กลุ่มทุนพวกพ้อง ยังต้องการใช้สายสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เป็นเครื่องมือในการคุ้มครองธุรกิจจากการแข่งขันจากคู่แข่งรายใหม่ ทั้งจากนักลงทุนภายในและต่างประเทศ อีกด้วย (Yoshihara, 1988; Suehiro, 1989; Phongpaichit and Baker, 2001; Gomez, 2002; Pathamanand, 2003; White, 2004)

การคุ้มครองธุรกิจของรัฐดังกล่าว อาจมีผลเป็นสองนัย คือ นัยแรก ทำให้ธุรกิจผูกขาดหรือกึ่งผูกขาดเหล่านั้นสามารถสร้างกำไรจากการสะสมทุนและขยายทุนได้ต่อเนื่อง ส่วนอีกนัยหนึ่ง การได้รับการ

ปกป้องจากรัฐในการประกอบธุรกิจทำให้ได้เปรียบจากการแข่งขันในระบบตลาด จากเงื่อนไขเหล่านี้ทำให้มีหลายกิจการขาดความรับผิดชอบต่อการพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคมหรือกลายเป็นอุตสาหกรรมทารุณ อาจอยู่ในข่ายที่ โยชิฮาระ และครูเกอร์ (Yoshihara, 1988; Krueger, 2006) เรียกว่า “การพัฒนาที่ปราศจากการพัฒนา” ประเทศตะวันตกจะมองว่ารัฐในเอเชียมีความหลากหลาย เป็นรัฐที่คอยปกป้องทุนนิยมพวกพ้องอย่างเข้มงวด (Rampant crony capitalism) โดยมีการใช้อำนาจรัฐอย่างกว้างขวาง มีการชักยอกสมบัติสาธารณะจากความสัมพันธ์ส่วนบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นนำทางเศรษฐกิจการเมือง ตัวอย่าง ทุนนิยม พวกพ้องในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย และฟิลิปปินส์ (Gomez, 2002; Khan and Formosa, 2002; White, 2004)

การศึกษาของผาสุก พงษ์ไพจิตร และคริส เบเกอร์ (Phongpaichit and Baker, 2001) ได้ชี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องเป็นความสัมพันธ์อันใกล้ชิดระหว่างนักธุรกิจกับรัฐบาล โดยรัฐพยายามทำให้เป็นระบบการเมืองอยู่ในรูปพาณิชย์และทำให้เป็นชนกิจการเมือง (money politics) เช่นเดียวกับ คัง (Kang, 2002) ได้ชี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องเป็นความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและบุคคลรอบข้างของกลุ่มการเมือง กลุ่มหรือเครือข่ายนอกระบบ โดยกลไกสร้างความสัมพันธ์ คือ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ มีทั้งการให้สินบน การทุจริต ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ และการสมรู้ร่วมคิดถือเป็นลักษณะสำคัญของระบบพวกพ้อง รวมทั้งฮาเบอร์ (Haber, 2002) ที่เห็นว่า ทุนนิยมพวกพ้องเป็นระบบความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันของผู้มีอำนาจทางการเมือง ซึ่งเป็นผู้สร้างและผลักดันนโยบายสาธารณะเพื่อเอื้อประโยชน์ให้เกิดการผูกขาดขึ้นในระบบเศรษฐกิจสาขาต่างๆ ให้แก่พรรคพวกของตน เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกันภายใต้ความสัมพันธ์ระหว่าง

นักการเมืองกับนักธุรกิจส่วนมาซุมดาร์ (Mazumdar, 2008) ได้ชี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้อง เกิดจากความเป็นเพื่อนฝูงคนใกล้ชิด เพื่อนสนิทหรือเพื่อนรัก ที่มีอำนาจทางการเมืองแล้วใช้อำนาจนั้นไปเพื่อให้สิทธิพิเศษแก่เพื่อนหรือสมาคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วยหรืออีกนัยหนึ่งลักษณะทุนนิยมพวกพ้อง มักแสดงถึงการใช้อำนาจรัฐไปเพื่อการให้สิทธิประโยชน์แก่นักธุรกิจ หรือกิจการธุรกิจแก่คนใกล้ชิดหรือวงศ์วานญาติ

การศึกษาทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทย ที่ผ่านมามีการกล่าวถึงบ้างแล้ว เช่น ในงานของผาสุก พงษ์ไพจิตร และคริส เบเกอร์ (Phongpaichit and Baker, 2001) อุกฤษณ์ ปัทมานันท์ (Pathamanand, 2003) และเอก ตั้งทรัพย์วัฒนา (Tungsapvattana, 2004) งานเขียนทั้งสามท่านนี้ เน้นการวิเคราะห์สภาพการเมืองเศรษฐกิจของประเทศไทย หลังวิกฤตปี พ.ศ. 2540 เป็นหลักโดยชี้ให้เห็นว่า ระบบพวกพ้องได้ใช้สายสัมพันธ์ในการทำธุรกิจอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะกลุ่มทุนเข้ามามีบทบาททางการเมืองโดยมีการตั้งพรรคการเมือง นำกลยุทธ์ทางธุรกิจมาใช้ในทางการเมือง พยายามทำให้การเมืองอยู่ในรูปพาณิชย์และเป็นชนกิจการเมือง อาทิ การนำนโยบายสาธารณะในรูปของประชานิยมมาใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงเลือกตั้ง จนทำให้ประสบความสำเร็จในทางการเมืองอย่างต่อเนื่องระหว่างปี พ.ศ. 2544-2549 ส่วนงานศึกษาอีกชิ้นหนึ่งเป็นของโกสม สายจันทร์ (Saichan, 2002) ที่มองว่า สังคมไทยมีจุดอ่อนในเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะในเรื่องความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์ระหว่างรัฐกับทุนทำให้เกิดทุนนิยมพวกพ้องขึ้นมา การเติบโตของทุนนิยมพวกพ้องจนกระทั่งพัฒนากลายเป็นรัฐนั้น ได้ก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนขึ้นในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ขณะที่กลไกภาคประชาสังคมถูกรัฐควบคุมจนไม่สามารถทำงานได้ ทำให้ระบบการตรวจสอบของสังคมอ่อนแอลง จนเกิดปรากฏการณ์ดื้อแพ่งของคนใน

สังคมเกิดขึ้น (Civil disobedience) ดังนั้น คำถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ว่า “ทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยมีความสัมพันธ์กับอำนาจรัฐอย่างไร และทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยใช้อำนาจรัฐไปเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจได้อย่างไร”

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการก่อตัวของทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับรัฐของทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษารูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ของทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยเปรียบเทียบกับระหว่างรัฐบาลที่มาจากระบอบเผด็จการทหารกับรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง
4. เพื่อสร้างกรอบความคิดทุนนิยมพวกพ้องในกรณีประเทศไทย

3. วิธีการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา แนวคิดทุนนิยมพวกพ้องเป็นแนวคิดที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับทุนโดยรัฐมีบทบาทอย่างไรต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น บทบาทชี้้นำในการพัฒนาประเทศ หรือบทบาทในการแทรกแซงระบบเศรษฐกิจของรัฐ ส่วนทุนมีบทบาทและพฤติกรรมอย่างไร ที่นำไปสู่ความสัมพันธ์เชิงอำนาจผ่านกิจกรรมทางด้านเศรษฐกิจจนมีผลกระทบต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ และส่งผลกระทบต่อโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนแนวคิดทฤษฎีคอร์รัปชัน อธิบายพฤติกรรมความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดระหว่างรัฐกับทุนจนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ระหว่างกันและการมีผลประโยชน์ร่วมกัน นับตั้งแต่การให้สินบน การ

คอร์รัปชัน การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

วิธีการศึกษา ผู้วิจัยจะใช้การวิจัยเอกสาร (documentary research) เป็นหลักแหล่งข้อมูล มีดังนี้

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) จากเอกสารที่มิได้เผยแพร่ทั่วไป เพื่อแสวงหาคำตอบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานทั้งหมดของผู้วิจัย จากข้อมูลจากคณะกรรมการ กตส. ปปช. และคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่มีหน้าที่ตรวจสอบจำนวนหนึ่ง

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น รายงานการศึกษาวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ ข้อมูลทางสื่อต่างๆ ทั้งไทยและต่างประเทศ และเอกสารทางราชการ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิจัยเอกสาร เพื่อแสวงหาคำตอบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานทั้งหมดของผู้วิจัย

การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิมาทำการอธิบาย (Explanation method) ทำการตีความ (Interpretation method) ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Critical and synthesis method) เพื่อสรุปเป็นทฤษฎีเบื้องต้น (Grounded theory)

4. ผลการศึกษา

ระหว่าง พ.ศ. 2500-2516 เป็นช่วงที่ทุนนิยมพวกพ้องเกิดขึ้นโดยมีข้าราชการระดับสูง ทั้งผู้นำกองทัพ นายตำรวจระดับสูงเข้าไปมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวางทั้งการลงทุนโดยตรง และลงทุนร่วมกับนักธุรกิจจึงทำให้ทุนนิยมพวกพ้องเกิดขึ้น ทุนนิยมพวกพ้องมีวิธีการแสวงหาผลประโยชน์ดังนี้ 1) การใช้ตำแหน่งหน้าที่นี้ร่ำรวยบ้างหลวง 2) ใช้กลไกรัฐ

เป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ 3) ดำเนินธุรกิจที่ปราศจากเงินทุน และ 4) แสวงหาผลประโยชน์โดยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยข้าราชการ (Bureaucratic crony capitalism)

ระหว่าง พ.ศ. 2517-2543 เป็นช่วงเปลี่ยนผ่านทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมืองหลังการสิ้นสุดการปกครองของรัฐบาลทหาร พ.ศ. 2516 เมื่อผู้นำทางการเมืองหรือนักการเมืองซึ่งส่วนใหญ่จะมาจากนายทุนนักธุรกิจเป็นกลุ่มผลประโยชน์ที่มีพลังต่อรองทางการเมืองสูงขึ้น อย่างไรก็ตามนายทุนนักธุรกิจมีความอ่อนแอเกินกว่าที่จะเป็นฝ่ายนำในการพัฒนาประชาธิปไตยและระบบทุนนิยมให้ก้าวหน้าได้ดังเช่นระบบราชการที่มีบทบาทนำมาโดยตลอด เงื่อนไขเหล่านี้เป็นกระบวนการของการเมืองกึ่งประชาธิปไตย เพราะเป็นช่วงที่ประเทศไทยมีทั้งรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและรัฐบาลที่มาจากกรณียึดอำนาจของทหาร เช่น พ.ศ. 2519 และพ.ศ. 2534

อย่างไรก็ตามจากสภาพแวดล้อมการเมืองใหม่นี้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กลุ่มทุนการเมืองท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เติบโตตามการเมืองกระแสหลัก คือประชาธิปไตยแบบเลือกตั้งไปด้วย ขณะที่กลุ่มทุนผูกขาดในเมืองยังคงได้รับผลประโยชน์จากเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลและ การใช้แผนพัฒนาประเทศฉบับต่างๆ ทำให้ทุนนิยมไทยสามารถสะสมทุนและขยายการลงทุนได้มากขึ้น กลุ่มทุนผูกขาดในเมืองยังคงประสานผลประโยชน์กับนักการเมืองได้ดี เพราะการเมืองแบบเลือกตั้งต้องใช้เงินในการหาเสียงมาก ทำให้ทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้เป็นทั้งแหล่งเงินทุนและเน้นอยู่เบื้องหลังพรรคการเมืองต่างๆ เช่น กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มธุรกิจสัมปทานก่อสร้าง กลุ่มธุรกิจสุรา กลุ่มสื่อสารโทรคมนาคม และกลุ่มธุรกิจสื่อ เป็นต้น ทุนนิยมพวกพ้องไทยในช่วงนี้มีรูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์

ดังนี้ 1) การใช้ข้อมูลภายในของรัฐไปแสวงหาผลประโยชน์ และ 2) แก้ไขสัญญาธุรกิจสัมปทานของหน่วยงานรัฐ จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยนายทุน (Capitalist crony capitalism)

ระหว่าง พ.ศ. 2544-2549 เป็นช่วงที่มีรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งโดยมีพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมืองดังกล่าวเกิดจากการรวมตัวกันตั้งของกลุ่มทุนผูกขาดจากการสัมปทานจากรัฐนำโดยหัวหน้าพรรค ด้วยเงื่อนไขหลายประการของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้เป็นปัจจัยสำคัญทำให้กลุ่มนายทุนผูกขาดจำนวนมากผันตนเองมาเป็นนักการเมืองโดยตรง คุณลักษณะสำคัญของทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้จึงมีคุณลักษณะ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรก เป็นตัวแทนของกลุ่มทุนผูกขาดที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจ (Economic power) และลักษณะที่สอง เป็นรัฐบาลโดยนายทุนที่ทำให้รัฐมีขนาดใหญ่ มีการขยายขอบข่ายการทำงานของรัฐให้กว้างขวางโดยใช้ธุรกิจการเมือง (Money politics) เป็นเครื่องมือในการผูกขาดอำนาจทางการเมือง (Political power) และอำนาจรัฐ (State power) จากการศึกษาพบว่า ทุนนิยมพวกพ้องช่วงนี้ได้ใช้อำนาจรัฐไปแสวงหาผลประโยชน์อย่างกว้างขวางโดยมีรูปแบบดังนี้ 1) การแสวงหาค่าเช่าทางเศรษฐกิจด้วยการถือครองธุรกิจสัมปทานจากรัฐ และ 2) การมีผลประโยชน์ทับซ้อนด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแสวงหาผลประโยชน์โดยได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ จึงเรียกทุนนิยมพวกพ้องในช่วงนี้ว่า ทุนนิยมพวกพ้องโดยนายทุนผูกขาด (Monopoly crony capitalism)

5. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ค้นพบตัวแบบของทุนนิยมพวกพ้องในแต่ละช่วงดังนี้

ช่วงแรก ระหว่าง พ.ศ. 2500-2516 เป็นช่วง รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ จนถึง รัฐบาล จอมพล ถนอม กิตติขจร ระหว่าง พ.ศ. 2500-2516 เป็นรัฐบาลมาจากระบบเผด็จการทหาร ด้วยบริบทเช่นนี้ทำให้ทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยในช่วงนี้เป็นทุนนิยมพวกพ้องโดยข้าราชการ (Bureaucratic crony capitalism: BCC)

ช่วงที่สอง ระหว่าง พ.ศ. 2517-2543 เป็นช่วง การเมืองแบบเลือกตั้ง สลับกับการยึดอำนาจจากผู้ นำทหาร อย่างไรก็ตามในช่วงนี้ทุนนิยมพวกพ้องยังมีเป็น กลุ่มนายทุนผูกขาดในภาคธุรกิจที่สำคัญๆ ต่างๆ เช่น ภาคการเงินการธนาคาร และอุตสาหกรรมบางประเภท เป็นต้น ทำให้ทุนกลุ่มนี้ยังมีบทบาทนำในทางเศรษฐกิจ การเมืองไทย ในช่วงนี้จึงเป็นทุนนิยมพวกพ้องโดย นายทุน (Capitalist crony capitalism: CCC)

ช่วงที่สาม ระหว่าง พ.ศ. 2544-2549 เป็นช่วง รัฐบาลพรรคไทยรักไทย เป็นช่วงที่รัฐไทยถูกพัฒนาโดย ตัวแทนจากกลุ่มทุนผูกขาดถือเป็นขั้นสูงสุดด้านลบของ ระบบทุนนิยม เพราะทุนประเภทนี้ไม่นิยมการแข่งขัน จากระบบเศรษฐกิจเสรี แต่จะนิยมการผูกขาดและได้รับการ ปกป้องคุ้มครองจากรัฐบาล รวมทั้งยังดำเนินธุรกิจ ที่ขาดความเป็นธรรมและขาดความโปร่งใสด้วย ในช่วง นี้จึงเป็น ทุน นิยม พวกพ้อง โดยนายทุนผูกขาด (Monopoly crony capitalism: MCC)

6. บทสรุป

ทุนนิยมพวกพ้องในประเทศไทยเป็นกลุ่มทุน ที่ก่อให้เกิดปัญหาและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมโดยรวมมาโดยตลอด รวมทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการส่งเสริมหลักการและ จิตสำนึกต่อประชาธิปไตย และระบบธรรมาภิบาลของ ประเทศไทยอีกด้วย นอกจากนี้ทุนนิยมพวกพ้องยังมี ผลกระทบต่อการจัดสรรทรัพยากรของประเทศ เพราะ

ทรัพยากรของประเทศต้องถูกจัดสรรไปอย่างไร้ ประสิทธิภาพ และผลประโยชน์ที่สังคมควรได้รับกลับตก ไปอยู่ในกลุ่มคนที่มีอำนาจทางการเมืองและกลุ่มนายทุน นักธุรกิจเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นโดยเฉพาะกลุ่มนายทุน ผูกขาด

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สังศิต พิริยะรังสรรค์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและแนะนำ แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ที่ได้คำแนะนำทางด้าน ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนให้ผู้วิจัย รวมถึงท่านศาสตราจารย์ ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตรที่ ให้มุมมองและปลุกฝังด้าน ทฤษฎีและกระบวนการทำงานทางวิชาการให้แก่ผู้วิจัย ตลอดจน รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนาได้ ให้แนวคิดประเด็นวิจัยต่างๆ อย่างเป็นระบบ

8. เอกสารอ้างอิง

- Tangsupvattana, A. (2004). "Driving the Juggernaut: From Economic Crisis to Global Governance in Pacific Asia" in Simon SC. Tay (ed). Pacific Asia 2022: Sketching Futures of a Region. Tokyo and New York:JCIE.
- Gomez, E.T. (ed). (2002). Political Business in East Asia. Published by Routledge 11 New Fetter Lane, London.
- Haber, S. (ed.). (2002). Crony Capitalism and Economic Growth in Latin America :Theory and Evidence. Hoover Press.
- Kang, D.C. (2002). Crony Capitalism:Corruption and Development in South Korea and the Philippine. Cambridge University Press.

- Khan, J.S. and Formosa F. (2002). The Problem of Crony Capitalism: Modernity and the Encounter with the Perverse. Thesis Eleven. Number 69. May.
- Khatri, Johnson and Ahmed. (2003). "A Two-Stage Model of Cronyism in Organizations: A Cultural View of Governance" in Kidd, B.J. and Richter F. (eds.) Palgrave Macmillan.
- Krueker, O.A. (2006). "Why Cronyism Is Bad for Economic Growth". in Haber (ed). The Political Economy of Crony Capitalism. Hoover Press.
- Mazumdar, S. (2008). Crony Capitalism :Caricature or Category? Crony Capitalism and Contemporary India. Working Paper No. 02.
- Phongpaichit, P. and Baker C. (2001). Thailand's Thaksin: New Populism or Old Cronyism. Johns Hopkins University-SAIS. Washington DC.
- Phongpaichit, P. and Baker C. (2001). Good Governance, Money Politics, and Honest Mistakes New York: Cornell University.
- Saichan, K. (2002). Civil Disobedience under Thai Crony Capitalism. Department of Political Science Chiang Mai University.
- Suehiro, A. (1989). Capital Accumulation in Thailand, 1855–1985. The Centre for East Asia Cultural Studies.
- Patthamanand, U. (2003). The Relationship Between the State and Private Sector In Industrial Policy (1960-Present):From Alliance System to Oligopoly. Paper Submitted to Research Project on Alternative Transitional Development State Paradigm in East Asia.
- White, N.J. (2004). The Beginnings of Crony Capitalism: Business, Politics and Economic Development in Malaysia 1955-1970. Modern Asian Studies, Cambridge University Press.
- Yoshihara, K. (1988). The Rise of Ersatz Capitalism in Southeast Asia. Singapore Oxford University Press.